

# Alice i underlandet, fast tvärt om

**Ett liv utan känslor. Drogens facit, i steg två. Steg tre är ångest. Hon anar att det någonstans finns något annat. Ömhet, kärlek, sex? Hur lever "vanliga människor"?**

Text: Leif Stenberg | Bild: Anna Clarén | [Prenumerera](#) |  
Krönika i [SocialPolitik nr 2 2010](#)

Kvinnan jag möter berättar att hon började med droger innan hon haft sex. Hon förstår att det sätter spår, men vet inte vilka. Idag 24 år gammal utan att ha haft sex utan droger. Ända sedan tidiga tonår har hon varit avkapad från allt vad känslor heter. Inga skratt, ingen glädje, inga tårar, ingen sorg. Drogens facit.

Enbart den första tiden med drogerna var berusande, därefter år efter år utan känslor. I ett tredje steg hackar sig ångestens klor in i ens inre.

Alla jag talar med som upplevt det tillståndet säger att det är då man tar livet av sig. Att tända av innebär för många en resa i helvetet. En mardröm som utspelar sig i det verkliga livet. Att orka och våga fortsätta resa i en värld som ofta är att likna vid ett psykotiskt tillstånd.

Vid varje sådan berättelse förundras jag över att det finns sådana som fortfarande lever.

Tio månader har gått sedan kvinnan jag möter slutat med missbruket. En av dessa överlevare – en maskros. Hon talar entonigt, inga skratt, ibland en antydning till tårar i hennes ögon.

Hon vill berätta om sexet. Orden letar sig fram för att finna känslans nyanser och övergå till att handla om kärlek. Vad är ömhet? Hon anar att där bakom finns något hon vill uppleva.

**Hon använde heroin. Då funkar inte ens ett mekaniskt sex,** då måste amfetamin eller extacy till. Själlöst sex där hon inte hade tillgång till andra känslor än stigande ångest. Hon försöker förstå vad hon varit med om, men saknar nycklarna till något slags vanligt liv för att kunna relatera.

Hon har sett Disneys värld på TV när hon var liten. Vad betyder "vanliga människor"? Aldrig i närheten av ett sådant liv, föräldrarna missbrukare långt innan hon föddes. Hon ska habiliteras, inte rehabiliteras. Hon har läst Alice i underlandet. Nu är det tvärtom. Det är hon som kommer upp till vår värld, där allt är henne främmande.

När hon tände av var det sommar. Inte en enda känsla rymdes i hennes sinne. En höstmorgon gick hon ner till en sjö. Tog av sina skor och strumpor, drog upp byxorna och gick ut i vattnet. Hon kände vattnet mot huden. Hennes första känsla, hon berättar hur den började pulsera inombords. Nästa dag hörde hennes öron flugans surr. Den tredje dagen flög höstens sista fjäril förbi. Hon såg vingarnas mönster. Hon kunde ta det till sig.

**Nästa gång vi ses vill hon återuppta missbruket – omedelbart.**

Samhället har samma morgon sagt nej till eftervård av missbruket. Några veckor dessförinnan Nej till bostad. Hon ordnar en egen. Och ett Nej till 1 300 kronor i flyttbidrag. Hon flyttar ändå. Det är värre med att klara dagens nekande till hjälp. Inför sig själv talar hon om att klippa navelsträngen med myndigheterna, att sluta be och ha förväntningar, slippa besvikelserna. Tänder hon på kommer samhället ändå att hitta henne.

Och hennes kille har fått permis från kåken. De har inte setts på evinnerliga tider. Nu vill han komma till helgen. Hon längtar, men är outhärligt arg på honom i telefon. Hur ska ordet ömhet bli verkligt med honom? Han sänder ett rasande vackert SMS till henne. De ska ses. Hon längtar och är livrädd. Två urstarka känslor i samma stund, ingen av dem vill hon välja bort.

leif.a.stenberg[at]telia.com

**Leif Stenberg** är frilansjournalist, medlem i SocialPolitiks redaktionskommitté.